

# SPIS ILUSTRACJI

1. Panorama Rynku od strony północnej — na pierwszym planie z lewej strony widoczny fragment średniowiecznych murów obronnych.
2. Nysa w końcu XV w. Drzeworyt pochodzący z najstarszej kroniki świata wydanej przez Schedia w 1493 r. w Norymberdze. (Jedno z późniejszych wydań — egz. ze zbiorów Tow. Naukowego w Legnicy).
3. Stary dokument miejski z 1294 r. dotyczący zamiany wysp i młynów między Janem wojewodą dziedzicznym Nysy i szpitalnikami. (Zbiory Wojewódzkiego Archiwum Państwowego w Opolu.)
4. Nysa w XVIII w. (Zbiory Muzeum w Nysie.)
5. Nysa ok. 1750 r. (Miedzioryt F. B. Wernhera ze zbiorów Biblioteki Narodowej w Warszawie.)
6. Górna kondygnacja Wieży Ziębickiej, wzniesionej ok. 1350 r., podwyższonej w XVI w.
7. Marmurowy ław z XVI w. wmurowany w ścianę Wieży Ziębickiej (według tradycji zdobył wojenną uroczyska w 1489 r. w Ziębicach).
8. Renesansowe zwieńczenie Wieży Wrocławskiej.
9. Pozostałość średniowiecznych murów obronnych — Wieża Wrocławska, dawniej strzegąca miejskiej bramy o tej nazwie; wzniesiona ok. 1350 r., podwyższona i przebudowana w XVI/XVII w. (widok od strony południowo-wschodniej).
10. Od strony północno-wschodniej znajduje się w Wieży Wrocławskiej wspaniały renesansowy portal (1603 r.).
11. Fragment miejskich murów obronnych z przepustem nad odnogą rzeki Białej.
12. Stara broń miejska w Muzeum.
13. Tzw. „piękna studnia” z 1636 r. po zakończeniu odbudowy ul. Wrocławskiej powróci ze składnicy muzealnej na swoje dawne miejsce. (Rysunek ze zbiorów Muzeum w Nysie ukazujący dawne jej usytuowanie).
14. Muzeum miejskie udostępnia zwiedzającym ciekawe zbiory z zakresu archeologii, sztuki, etnografii oraz historii miasta Nysy i regionu. Na zdjęciu fragment budynku z XIV w. odkopany przy ul. Karola Miarki.
15. Jedna z najcenniejszych budowli gotyckich w Polsce — Kościół św. Jakuba. Kościół był budowany w latach 1402–1430 i 1551–1552; w jego podziemiach kryją się pozostałości XIII-wiecznej monumentalnej bazyliki romańskiej. Obok dzwonnica zbudowana w latach 1474–1516, spalona w 1945 r., odrestaurowana w 1980–81 r.
16. Część wschodnia kościoła zbudowana przez mistrza Piotra z Ząbkowic w latach 1424–25.
17. Nysa dba o swe piękno. Nowe domy przy ul. Karola Miarki wybudowano tylko do wysokości trzech pięter i nakryto ceramicznymi dachami, tak aby otwierał się jak najkorzystniejszy widok na wspaniałą gotycką budowlę.
18. Żelazna kołatką z 1619 r. (Jeden z zabytków kowalstwa artystycznego znajdujących się w farze).
19. W czasie odbudowy kościoła usunięto tynki z neogotyckimi malowidłami, ukazując niezwykle piękno wnętrza. Rytm smukłych filarów, zgaszona różowość cegły i szarość przepasek kamiennych dają najwyższy efekt artystyczny.
20. Fragment sklepienia pod chórem muzycznym (w. XV i 1582 r.).
21. W farze nyskiej znajduje się najcenniejszy i najbogatszy na Śląsku zespół rzeźby nagrobnej. Oto gotycka płyta nagrobna Wacława I Piasta, księcia legnickiego (zm. w 1419 roku).
- 22–24. Odlane z brązu detale płyty nagrobnej Wacława I: herb księstwa legnickiego z orłem piastowskim; orzeł; piesek.
25. Sklepienie sali ze sztukami w „Carolinum” (koniec XVII w. — sztukator F. Cygno).
26. Barokowa brama (1725 r.) „Carolinum”. W tej słynnej uczelni studiowało przed wiekami wielu Polaków.
27. Rejestr studentów „Carolinum” z wpisem Michała Korybuta Wiśniowieckiego, późniejszego króla Polski. (Ze zbiorów Muzeum w Nysie.)
28. Najcenniejsza barokowa budowla Nysy — kościół bożogrobców zbudowany 1720–1727 r.
29. Nyska „Starówka”. Na pierwszym planie fragment Starej Wagi i zrekonstruowane kamieniczki, w głębi tyły dawnego klasztoru i kościoła bożogrobców.
30. Śródmieście Nysy w czasie działań wojennych 1945 r. zostało zniszczone w 90%. (Zdjęcie archiwalne ze zbiorów ks. Józefa Kądziołki).
31. Mimo straszliwych zniszczeń miasto tętni nowym życiem (Widok na południowo-wschodnią pierzeję Rynku i na ul. Bracką).
32. W bloku zabudowy śródrynkowej obok Starej Wagi stał ratusz ze słynną wieżą-iglicą o wysokości 90 m., sukienicnie i dom solarzy. (Sztylet z XVIII w. ze zbiorów Muzeum w Nysie.)
33. W czasie działań wojennych 1945 r. zabytkowy ratusz leży w gruzach, ocalały tylko nieliczne fragmenty przyziemia. Oto zachowane nadproże portalu ratuszowego z 1488 r.
34. Budynki Starej Wagi (1604 r.), wspaniały przykład renesansu północnego: spalony w 1945 r., pieczołowicie zrekonstruowany, oczekuje tylko na ozdobienie elewacji freskami.
35. Kamienna alegoria sprawiedliwości ze Starej Wagi.
36. W odbudowanej Starej Wadze mieści się Biblioteka Miejska.
- 37–38. Staromiejskie bramy.
39. Widok z podcieni Starej Wagi na zachodni narożnik Rynku. Na miejscu zniszczonej zabudowy stanęły nowoczesne domy, których elewacja — zróżnicowana łamaną linią dachów, wystawek i balkonów — nawiązuje do rytmu starych kamieniczek.
40. Widok z podcieni Starej Wagi na odbudowane kamieniczki w południowo-zachodniej pierzei Rynku, o zrekonstruowanych renesansowych i barokowych szczytach.
41. Młodzi mieszkańcy starych kamieniczek. Domy przy ul. Brackiej zbudowane w okresie renesansu, spalone w 1945 r., zostały odbudowane z zachowaniem fasad i częściową rekonstrukcją detali i szczytów.
42. Plaskorzeźba kęgota z kamieniczki Rynek nr 46, z datą 1692 r.
43. Nowe domy przy ul. Bielawskiej nad rzeczką Białą.
44. Barokowa fontanna sąsiaduje z nowoczesnymi domami.
- 45–46. Na ulicy Wery Kostrzewy (w średniowieczu ul. Celna).
47. Barokowa fontanna z 1700–1701 r.
- 48–49. Widok ze szczytu katedralnej dzwonnicy w kierunku wschodnim i w kierunku zachodnim — wszędzie stoją nowe bloki.
50. Zza nowych domów przy ul. Szopena ukazuje się szczyt Wieży Ziębickiej.
51. Na ul. Krzywoustego.
52. Siedziba Prezydium Miejskiej Rady Narodowej przy ul. Krzywoustego.
53. Miasto upiększone jest licznymi zieleniami i kwiatnikami.
54. Wybrzeże Nysy Kłodzkiej — ulubione miejsce spacerów.
55. W Ognisku Plastycznym.
56. W Nysie na 29 796 ludności — 8 529 to młodzież szkolna.
57. Szkoła im. Powstańców Śląskich przy ul. Grodowskiej.
58. Młodzieżowe boisko sportowe u zbiegu ul. Szopena i ul. Norwida.
59. Nowe przedszkole przy ul. Tkackiej.
60. Most na Nysie Kłodzkiej, wysadzony przez wojska hitlerowskie, odbudowany wkrótce po wojnie.
61. Dworzec kolejowy i autobusowy (przebudowany w 1960 r.).
- 62–63. Zakłady Budowy Nadwozi Samochodowych, produkujące popularne w całym kraju i za granicą „nysy”, powstały na terenie byłych koszar niemieckiej jednostki pancerniej SS. Adaptowano dawny garaż czołgów i wybudowano nowe hale fabryczne, żeby służyły pokojowej produkcji.
64. Powstała nowa „nysa”.
65. ZBNS produkuje „nysy” różnych rodzajów: mikrobus — typ starszy N 59 i nowszy N 501 z panoramicznymi szybami; furgon; furgon towarowo-osobowy; sanitarka; kinowóz i jego odmiana wóz „propagandowy”; chłodnia. Produkcja zmierzająca do osiągnięcia 10 000 sztuk rocznie w 1970 r.
66. „Cukry Nyskie” zatrudniają 620 pracowników; 90% załogi stanowią kobiety.
67. Wartość roczna produkcji „Cukrów Nyskich” wyniosła ok. 80 milionów zł.
68. Zakłady Urzędów Przemysłowych — montaż ślimaka do krajalnicy dla przemysłu cukrowniczego.
69. ZUP — montaż elementów wieży stabilizacyjnej dla Petrochemii.
70. Herb Nysy. (Stara tarcza herbowa z nadproża dawnego ratusza).